

YMPLT 21.01.2026 § 5
275/11.01.01.00/2025

PÄÄTÖS MAA-AINES JA YMPÄRISTÖLUVAN RAUETTAMISESTA KIINTEISTÖLLÄ PITKÄKANGAS (RN:O 69-401-351-1)

Luvan haltija ja maanomistaja

Metsähallitus

Yhteyshenkilö: Mikko Parviainen, puh. 040 620 8535

mikko.parviainen@metsa.fi

Toiminta

Ympäristöluvallinen toiminta on koskenut maa-aineksenottoa murskausta ja välivarastointia. Toiminnalle on myönnetty Selänteen ympäristölautakunnassa maa-aines- ja ympäristölupa 31.3.2020, § 18. Lupa on myönnetty 10 vuodeksi. Lupa on alun perin myönnetty Morenia Oy:n konkurssipesälle ja siirretty viranhaltijapäätöksellä 15.3.2021 § 7 PSW-Kivi Oy:lle ja edelleen viranhaltijapäätöksellä 23.6.2021 § 17 Metsähallitukselle.

Luvan mukainen ottomäärä on 600 000 k-m³ ja lupa-aikana on otettu yhteensä 17 308 k-m³. Ottoa on ollut vain vuonna 2020 ja otto on ilmoitettu päättyneeksi vuonna 2022. Metsähallituksen aikana alueella ei ole ollut otto- eikä murskaustoimintaa. Metsähallituksella ei ole aikomusta toteuttaa alueella enää ottoa, joten lupa lakkautetaan.

Kiinteistö ja sijainti

Toiminta sijoittuu kiinteistölle Pitkäkangas, (RN:o 69-401-351-1), joka sijaitsee Haapajärven Pitkänkankaan pohjavesialueella (1106903, 1E). Alue on vedenottamoaluetta. Luonnostaan alue on sora- ja hiekkavaltaista harjua, joka luonnontilassa on kuivaa mäntymetsää. Alueella on ollut soranottoa jo ennen nykyistä lupakautta.

Koordinaatit: P:7060282, I:426514 (ETRS-TM35FIN).

Suojelualueet, kaavoitus ja alueelle tehty selvitykset, luvat

Alue on vedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta (Pitkäkangas 1106903, 1E) ja alueella on useita vedenottoja. Lähin vedenottamo, Kuivikon vedenottamo, on noin 1,5 km päässä kaakon suunnalla ja sen suoja-alueelle on matkaa noin 700 m.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa ottamisalueen kohdalla on merkintä Eo, millä osoitetaan seudullisesti merkittävät maa-ainesten ottoalueet ja kalliokiviainesten ottopaikat. Ottamisalueen kaakkoispuolelle on maakuntakaavaan merkitty MY-hs -merkinnällä Pitkänkankaan arvokas harjualue. Lähimmät Natura- ja luonnonsuojelualueet sijaitsevat noin 1,1 km päässä idän suunnalla (Tervanevan-Sivakkanevan soidensuojelualueet). Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Pitkänkankaan pohjaveden muodostumisalue on pitkittäisharjukompleksi, jossa kerrospaksuus on paikoin jopa 50 metriä. Pohjavesi virtaa kaakosta luoteeseen ja se purkautuu alueen luoteisosan lähteistä. Pohjaveden laatu

on hyvä ja se soveltuu erinomaisesti vedenhankintaan. Suurimmat riskit pohjaveden kannalta ovat riittävän suojaetäisyyden säilyminen pohjaveteen (oltava vähintään 4 metriä), sekä maansiirto- ja maanrakennuskoneiden polttoaine- ja öljyvuodot.

Suojaetäisyyden säilyminen varmistetaan noudattamalla lupamääräysten mukaista alinta ottotasoa ja seuraamalla pohjaveden pinnankorkeutta pohjavesiputkista. Pohjaveden laadun seuranta tehdään pohjavesianalyseillä.

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 560 metrin päässä ottoalueesta. Toiminnasta aiheutuu vähäistä melu- ja pölyhaittaa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, joka käsittelee maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset lupa- ja valvonta-asiat tärkeillä pohjavesialueilla.

Ympäristönsuojelulain 88 § mukaan lupaviranomainen voi päättää, että ympäristölupa raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa, että toiminta on lopetettu. Asian käsittelyssä noudatetaan mitä 96 §:ssä säädetään.

Maa-aineslain mukaan kunnan lupaviranomainen ratkaisee maa-aineslupa-asiat sekä niihin liittyvät valvonta-asiat. Lupaviranomainen voi myös todeta maa-ainesluvan rauenneeksi silloin, kun ottotoiminta on pysyvästi päättynyt ja luvassa määrätyt velvoitteet, mukaan lukien jälkihoito, on hoidettu asianmukaisesti.

Ilmoitus toiminnan lopettamisesta

Metsähallitus ilmoitti toiminnan lopettamisesta maa-ainesten ottoalueen lopputarkastuksen yhteydessä 21.10.2025. Lopettamisilmoitus vahvistettiin viranomaisen pyynnöstä sähköpostilla 30.10.2025. Lopputarkastuksessa arvioitiin, onko alueen jälkihoito toteutettu lupamääräysten ja maa-aineslain mukaisesti. Lopputarkastusraportti on tallennettu Haapajärven kaupungin tietojärjestelmään.

Asian käsittely

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos se katsotaan ilmeisen tarpeettomaksi.

Toiminnanharjoittajaa ei ole katsottu tarpeelliseksi kuulla maa-aines- ja ympäristöluvan rauettamisesta, koska toiminnanharjoittaja on itse ilmoittanut toiminnan lopettamisesta ja pyytänyt luvan rauettamista.

Asiasta ei ole pyydetty lausuntoja, eikä asiasta ole ollut tarpeen kuuluttaa tai tiedottaa, koska toiminnan lopettaminen vähentää ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta alueella, eikä asialla ole katsottu olevan vaikutuksia muiden asianosaisten kuin hakijan etuun tai oikeuteen. Ympäristöluvallisesta toiminnasta ei ole myöskään tullut valvontaviranomaisen tietoon valituksia tai huomautuksia toiminta-aikana.

Päätösehdotus

Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta päättää, että Metsähallitukselle myönnetty ympäristölupa (31.3.2020, § 18) raukeaa kun tämä päätös saa lainvoiman. Päätös on lainvoimainen 5.3.2026, mikäli siihen ei haeta muutosta. Tässä päätöksessä ei anneta toiminnanharjoittajalle määräyksiä toiminnan lopettamiseksi.

Perustelut

Luvan haltija on ilmoittanut toiminnan päättymisestä lopputarkastuksella 21.10.2025, jolloin viranomainen on tarkastanut alueen ja todennut, että lupamääräyksiä on noudatettu ja alueen jälkihoito on toteutettu asianmukaisesti. Toiminnanharjoittaja on 8.1.2026 toimittanut pohjaveden pinnankorkeuden mittaustulokset ja pohjavesinäytteen analyysitulokset. Pinnankorkeusmittausten perusteella suojaetäisyys pohjaveteen on riittävä eikä jatkoseurannalle ole tarvetta. Analyysituloksissa ei havaittu poikkeamia, jotka viittaisivat pohjaveden pilaantumiseen, eikä veden laadun jatkoseurannalle ole tarvetta.

Ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaan lupaviranomaisen on annettava toiminnan lopettamista koskevat määräykset, jos lupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamiseksi. Kiinteistöllä ei ole toiminnan aikana tapahtunut sellaisia vahinkoja tai onnettomuuksia, joista olisi päässyt kulkeutumaan haitta-aineita ympäristöön. Tällä hetkellä käytössä olevien tietojen perusteella kiinteistöllä ei arvioida olevan tarvetta toiminnan jälkeiseen ympäristön tarkkailuun pohja- tai pintavesien suhteen. Kiinteistöllä ei myöskään ole havaittavissa viitteitä maaperän pilaantumisesta. Näin ollen lisämääräyksille toiminnan lopettamiseksi ei ole tarvetta.

Tämä päätös ei estä laittamasta uutta maa-aines- ja ympäristölupahakemusta vireille kiinteistölle Pitkäkangas (RN:o 69-401-351-1).

Vakuus

Koska luvan mukaiset jälkihoitotoimenpiteet on suoritettu, vakuus (54 000 €) voidaan vapauttaa, kun päätös saa lainvoiman.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Jätelaki (646/2011)

Hallintolaki (434/2003)

Käsittelymaksu

Tästä päätöksestä ei peritä maksua. Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan maksua ei peritä viranomaisen aloitteesta vireille pannun asian käsittelystä.

Päätöksestä tiedottaminen

Kuulutus päätöksestä on julkaistu 26.1.2026 ja tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 2.2.2026.

Päätös lähetetään luvan haltijalle, Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnalle, Haapajärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle sekä Lupa- ja valvontavirastoon (LVV).

Kuulutus ja päätös pidetään nähtävillä 26.1.-4.3.2026 välisen ajan Haapajärven kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaunnista. Valitusosoitus on liitteenä. Valitusaika päättyy 4.3.2026.

Päätös

Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta päättää, että Metsähallitukselle myönnetty maa-aines- ja ympäristölupa (31.3.2020, § 18) raukeaa kun tämä päätös saa lainvoiman.

Muutoin päätösehdotus perusteluineen hyväksytään esitetyn mukaisena.

Ympäristötarkastaja Maria Koffertia kuultiin asiaa käsiteltäessä asiantuntijana.